

PATVIRTINTA
Riešės gimnazijos direktoriaus
2023 m. kovo 9 d.
įsakymu Nr. V1-137

KRIZIŲ VALDYMO RIEŠĖS GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Riešės gimnazijoje aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu “Dėl rekomendacijų dėl krizių valdymo mokyklose” (2018 m. kovo 8 d. Nr. V-229, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/5824b5c022a111e88e8fef3b3f51dc2f>).

2. Krizių valdymo Riešės gimnazijoje (toliau – Gimnazija) tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą, Gimnazijos krizių valdymo komandos veiklas, bendradarbiavimą su kitomis institucijomis krizių valdymo Gimnazijoje metu.

3. Krizių valdymo tikslas:

3.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas Gimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

3.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, sutrikimas ir kt.;

4.2. **krizė Gimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę Gimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt.;

4.3. **krizės valdymas Gimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka Gimnazijos administracija, Vaiko gerovės komisija (VGK) ir Pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT) siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, Gimnazijos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą Gimnazijos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo komanda** (Gimnazijos komanda) – Gimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – specialistas, paskirtas ugdymo įstaigos. Gimnazijos koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusizudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka Gimnazijos administracija, psichologas, socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas:

5.1. krizių valdymą Gimnazijoje vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo gimnazijoje komanda, kurią sudaro ne mažiau kaip 5 nariai: vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, socialinis pedagogas, psichologas), turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Gimnazijos krizių valdymo komanda bendradarbiauja ir veikia su Gimnazijos VGK. Gimnazijos komandos sudėtį tvirtina gimnazijos vadovas;

5.2. Gimnazijos krizių valdymo komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei Gimnazijoje atkurti įprastą bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. Gimnazijos krizių valdymo komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo Gimnazijoje planą ir kt.;

5.4. Gimnazijos krizių valdymo komandos koordinatorius yra direktorius;

5.5. Gimnazijos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.6. Gimnazijos krizių valdymo komandos funkcijos krizės metu:

5.6.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti steigėją;

5.6.2. parengti krizės valdymo Gimnazijoje planą, kuriame gali būti numatyti šie veiksmai:

5.6.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

5.6.2.2. parengti informaciją apie krizę Gimnazijos bendruomenei ir / ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su steigėju;

5.6.2.3. nustatyti Gimnazijos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.6.2.4. konsultuoti Gimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.6.2.5. konsultuoti Gimnazijos pedagogus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.6.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

5.6.2.7 atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.7. Gimnazija pateikia krizės valdymo eigos lapą (1 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Savivaldybės krizių valdymo komandai:

5.7.1. Gimnazijos administracija, suderinusi su steigėju, informuoja Gimnazijos bendruomenę apie įvykį (pvz., visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams ir pan.);

5.7.2. rengiant pranešimus Gimnazijos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.7.3. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją Gimnazijoje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su steigėju bei Gimnazijos Taryba;

5.8. Gimnazijos krizių valdymo komanda nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo Gimnazijoje veiksmų planą;

5.9. Gimnazijos krizių valdymo komanda įgyvendinusi krizės valdymo Gimnazijoje numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.9.1. aptaria krizės įveiką;

5.9.2. sustabdo krizės valdymo Gimnazijoje aktyvius veiksmus;

5.9.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja steigėją apie krizės įveiką ir rezultatus. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai (2 priedas).

5.9.4. baigus aktyvius veiksmus, 1–2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.10. krizės paveikti aukos (-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

5.11. Gimnazijos krizių valdymo komanda numato krizių prevencijos renginių organizavimą Gimnazijos bendruomenėje.

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

6. Bet kuris Gimnazijos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti Gimnazijos psichologą arba jo nesant socialinį pedagogą.

7. Gimnazijos krizių valdymo komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai (globėjai, rūpintojai) ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su steigėju ir Vilniaus rajono Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (1 priedas).

8. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

9. Apie kitų Gimnazijos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia Gimnazijos krizių valdymo komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais).

10. Mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, Gimnazijos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Vilniaus rajono Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Visą pagalbą krizinėje situacijoje Gimnazijoje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI, ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

Įvykio pobūdis / aprašymas:

.....
.....
.....

Kas informavo:

.....

Kada:

.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

KRIZĖS VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ATASKAITA

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)

Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie įvykį:

Pagalbos teikėjai:

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas.	
Mokiniams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

Riešės gimnazijos komandos koordinatorius (parašas)